

5433 45
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

binnenlandse veiligheidsdienst

┌
Aan
Zijne Excellentie de
Minister-President,
Binnenhof 20,
's-GRAVENHAGE.
└

┌
Uw kenmerk:

Bijlage(n) : 2

Onderwerp : Rapport inzake
terrorisme.

└
Ons kenmerk: 1371.078

's-Gravenhage, 17 februari 1978

President Kennedylaan 25

In afwijking van de bestaande en te handhaven wijze van rapporteren bied ik U hierbij aan een meer omvattend overzicht van enige aspecten van het nationale en internationale terrorisme. Dit overzicht is opgesteld per ultimo december 1977.

Het Hoofd van de Dienst

Mr. P. de Haan

VERZENDLIJST

Datum 17 februari 1978

No. : 1371.078

Betr.: Rapport inzake terrorisme

1. Minister van Binnenlandse Zaken
2. Minister-President
3. Staatssecretaris van Justitie
4. Procureur-Generaal bij het Gerechtshof
fgd. Directeur van Politie
5. Directeur-Generaal van Politie
Ministerie van Justitie
6. Directeur-Generaal voor Openbare Orde en Veiligheid
7. De Landelijke Officier van Justitie
Mr. R.A. GONSALVES

Dit stuk bestaat uit 40 blz.

Behoort bij brief no. 1371.078

Ex.No.: 2

I N H O U D

Hoofdstuk	blz.
I. Algemeen	1
II. Palestijns terrorisme (internationaal)	3
III. Japans terrorisme	10
IV. Palestijnse activiteiten in Nederland	12
V. Iraakse activiteiten	14
VI. De Iraakse Koerden	21
VIII. Marokkanen in Nederland	25
IX. Zuidmolukkers	28

Overzicht vierde kwartaal 1977

I. Algemeen

In het navolgende overzicht wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen van het internationale Palestijnse terrorisme, de daarmee nauw samenhangende activiteiten van het Japanse Rode Leger, het gebeuren binnen de Arabische gemeenschap in Nederland en de politieke ontwikkelingen binnen de Zuidmolukse gemeenschap in ons land.

De succesvolle beëindiging van de Lufthansa-kaping vormde in oktober een duidelijk positief punt in de strijd tegen het terrorisme. Bepaald minder positief kan de beëindiging van de J.A.L.-kaping begin oktober worden gewaardeerd.

Een andere tegenstelling werd gevormd door de spectaculaire reis van President SADAT naar Israël enerzijds en de als gevolg daarvan ontstane samenwerking van gematigde en radicale Palestijnse groeperingen anderzijds. De toename van het Palestijns terroristisch potentieel doet vrezen dat in de naaste toekomst ook Europa geconfronteerd zal worden met meer terrorisme van Palestijnse zijde.

Nieuw doelwit daarbij vormen nu ook de Egyptische vertegenwoordigingen en instellingen, zoals reeds op verschillende plaatsen in Europa is gebleken.

Binnen de Arabische gemeenschap in ons land ging onze aandacht vooral uit naar het optreden van enkele Iraakse inlichtingen-officieren en de activiteiten van een kleine groep radicale Palestijnen.

Binnen de Zuidmolukse gemeenschap leken enige ontwikkelingen tot een zekere ontspanning te leiden, doch de schijn bleek ook hier bedriegelijk. Vooral de radicale elementen onder de Zuidmolukse jongeren tonen weinig begrip voor de voorzichtige dialoog-pogingen met Indonesië. Zij weten zich hierbij gesteund door het bestuur van de Badan Persatuan, een college van zeer rechtlijnig denkende oudere Zuidmolukkers, die het R.M.S.-ideaal compromisloos najagen.

Het - moeizame - operationele werk in de Zuidmolukse sfeer kreeg ook in de afgelopen maanden hoge prioriteit. Gesteld mag worden dat deze arbeid vooral in het uit oogpunt van contra-terrorisme zo belangrijke noordelijke regio, nuttige resultaten heeft opgeleverd.

II. Palestijns terrorisme (internationaal).

II.1. Het totaal beeld

II.1.1. De onverwachte reis van de Egyptische president Anwar SADAT naar Israël (19-21 november) heeft geleid tot een niet onaanzienlijke hergroepering van de politieke krachten in het Midden-Oosten. Naast enkele medestanders (met name Marokko en Soedan) en een aantal zich neutraal tot zeer gematigd afwijzend opstellende landen (onder andere Saoedi-Arabië, Koeweit, Tunesië en de Golfstaten) zijn er ook een aantal landen, die zich fel of zelfs zeer fel afwijzend hebben uitgelaten (Algerije, Lybië, Syrië en Zuid-Jemen respectievelijk Irak). Voorts hebben de radicale en de meer gematigde Palestijnse groeperingen elkaar in hun gezamenlijke woede weer gevonden. Dezerzijds wordt er ernstig rekening mee gehouden, dat de met de reis van SADAT in gang gezette ontwikkelingen er toe zullen leiden, dat er in de komende tijd sprake zal zijn van (sterk) verhoogde activiteit van de zijde van de verschillende Palestijnse bevrijdingsbewegingen.

In diverse hoofdsteden is het de laatste tijd reeds gekomen tot betogingen tegen en aanvallen op Egyptische vertegenwoordigingen. Dezerzijds bestaat de indruk, dat het daarbij niet zozeer ging om goed voorbereide alswel om spontaan uitgevoerde acties.

II.1.2. Begin december 1977 vormde de Lybische hoofdstad Tripoli het decor voor een aantal vergaderingen van tegenstanders van SADAT. De drie belangrijkste bijeenkomsten waren:

a. Een topconferentie, waaraan werd deelgenomen door de radicale tegenstanders van SADAT's politiek: Algerije, Irak, Lybië, Syrië, Zuid-Jemen en de P.L.O.

De topconferentie veroordeelde het bezoek van SADAT aan Israël, besloot zoveel mogelijk afbreuk te doen aan de resultaten van dat bezoek, kwam overeen de politieke en diplomatieke betrekkingen met het Egypte van SADAT te bevriezen en kondigde de oprichting van een pan-Arabisch front (leden: Algerije, Lybië, Syrië, Zuid-Jemen en de P.L.O.) aan. Irak verliet de conferentie voortijdig. De Irakezen waren het er niet mee eens, dat de Veiligheidsraads resoluties 242 en 338 niet werden veroordeeld en dat niet werd uitgesproken dat men in geen geval naar Genève zou gaan.

b. Een topconferentie, waaraan werd deelgenomen door de leiders van alle grote Palestijnse bevrijdingsbewegingen: Al-Fatah, Al Saiqa, P.F.L.P., D.F.L.P., A.L.F., P.F.L.P./G.C., P.L.F. en P.S.F.

Aan het einde van de conferentie gaven alle

aanwezigen gezamenlijk een verklaring, waarin zij onder andere stelden:

- De oprichting van een pan-Arabisch front, dat is gericht tegen oplossingen van het Arabisch-Israëliësch conflict door imperialisten, zionisten en hun Arabische agenten, is gewenst;
- De resoluties van de Veiligheidsraad, genummerd 242 en 338 worden verworpen;
- Vredesconferenties (inclusief die in Genève), die uitgaan van deze Veiligheidsraads-resoluties, zullen geboycot worden.

Deze verklaring duidt er eerder op, dat de P.L.O. is opgegaan in het radicale "Refusal Front", dan dat het "Refusal Front" is teruggekeerd in de moederschoot van de P.L.O. Voorts is het opmerkelijk, dat de Palestijnen achter de Iraakse standpunten schijnen te staan.

- c. Een Arabisch "volkscongres", waaraan werd deelgenomen door radicale groeperingen en personen uit de gehele Arabische wereld (ook Egyptische opposanten).

II.2.

"Al Fatah"/"Black September Organization"

II.2.1.

"Al Fatah", de grootste Palestijnse bevrijdingsbeweging, heeft eigenlijk altijd - in ieder geval naar buiten toe - een gematigde koers gevolgd. Een mogelijke verklaring hiervoor is misschien gelegen in het feit, dat deze groepering nimmer de revolutie in haar vaandel heeft geschreven en daardoor grote steun genoot van de gematigde Arabische staten.

Doordat "Al Fatah" op grond van politieke overwegingen prijs stelde op haar gematigde imago, heeft deze groepering nooit openlijk betrokken willen zijn bij buiten het conflictgebied uitgevoerde terreurdaden. Dit nam niet weg, dat in de periode van begin 1970 tot medio 1973 vanuit "Al Fatah"-kringen acties buiten het conflictgebied werden uitgevoerd: Deze acties werden uitgevoerd onder de "cover"-naam "Black September Organization" (B.S.O.) - een verwijzing naar september 1970: De maand, waarin koning Hussein de Palestijnse beweging in Jordanië vernietigde.

De B.S.O.-acties werden voorbereid door de inlichtingendienst van "Al Fatah", de "Jèhaz al-Rasd" (RASD). Vooraanstaande leiders van de RASD waren

VI

en

II

. De B.S.O. hield zich voornamelijk bezig met moordaanslagen, bom-brieven, sabotage-acties en gijzelingen.

Medio 1973 beëindigde de B.S.O. haar activiteiten, nadat de P.L.O. had besloten "alles op de politieke kaart te zetten", waardoor terreuracties absoluut ongewenst werden.

Tijdens de periode van haar bloei beschikte de B.S.O. in West-Europa over een vrij uitgebreid netwerk van assistenten: Medio 1973 werd dit netwerk "slapend" gemaakt.

II.2.2.

Sedert enige tijd circuleren er veelvuldig berichten, waarin sprake is van hernieuwde terroristische activiteit buiten het conflictgebied vanuit de gelederen van "Al Fatah". Met name II en II zouden ieder voor zich bezig zijn met een reactivering en uitbreiding van de oude netten.

II wordt beschouwd als een stroman van - P.L.O.- en "Al Fatah"-leider Yasser ARAFAT, terwijl II (de tweede man in "Al Fatah") als een radicale concurrent van ARAFAT te boek staat, die in staat wordt gebracht op eigen houtje acties te gaan uitvoeren. Dezerzijds wordt er ernstig rekening mee gehouden, dat deze activiteiten van II en II door de reis van SADAT in een stroomversnelling kunnen zijn geraakt.

De onvrede in "Al Fatah"-kringen dateert overigens niet van SADAT's reis: Er werd al gemurmureerd naar aanleiding van het feit, dat ARAFAT's politieke opstelling in de afgelopen jaren geen enkel wezenlijk resultaat heeft opgeleverd. De reis van SADAT lijkt in dit proces van groeiende onvrede als een sterke katalysator te werken.

II.3.

Het "Popular Front for the Liberation of Palestine"

II.3.1.

Het radicale, door George HABBASH geleide P.F.L.P. is van oudsher de het meest in het oog springende Palestijnse bevrijdingsbeweging: Sedert 1968 weet deze organisatie steeds weer de pers te halen middels door haar leden uitgevoerde spectaculaire terreurdaden.

Opmerkelijk is het feit, dat het overgrote deel van de buiten het conflictgebied door het P.F.L.P. uitgevoerde acties waren gericht tegen de verbindingslijnen tussen Israël en het Westen (met name de luchtlijnen). Naar alle waarschijnlijkheid houdt dit verband met de omstandigheid, dat men in het P.F.L.P. er vanuit gaat, dat Israël geen autarki is, weshalve

vernietiging van Israël's verbindingslijnen tot de ondergang van Israël zal moeten leiden. Overigens moet het P.F.L.P. eerder beschouwd worden als een revolutionaire organisatie dan als een bevrijdingsbeweging: Het P.F.L.P. stelt zich achtereenvolgens de Palestijnse, de Arabische en de wereldrevolutie ten doel. Door deze stellingname heeft het P.F.L.P. - en met name voor de terreurdaden buiten het conflictgebied verantwoordelijke "foreign Operations Committee" - goede operationele contacten weten te leggen met revolutionaire bewegingen overal in de wereld.

Tot de belangrijkste contacten van het door de jaren heen door Wadih HADDAD geleide "Foreign Operations Committee" behoren de "Rote Armee Fraktion", het "Japanese Red Army", het "Turkish Popular Liberation Army", Zuid-Amerikaanse groeperingen en het Nederlandse echtpaar II.

Het revolutionaire karakter van het P.F.L.P. komt misschien wel het beste tot uiting in het door deze groepering ingenomen uitgangspunt, dat het Israëlisch-Arabische conflict slechts opgelost kan worden met militaire middelen: Een politieke oplossing is uit den boze.

Uitgaande van dit beginsel, gaf het P.F.L.P. eind 1974 de stoot tot de oprichting van het "Refusal Front", het samenwerkingsverband van die Palestijnse organisaties, die een politieke regeling van het conflict afwezen.

II.3.2.

De interne situatie binnen het P.F.L.P. is nog steeds onduidelijk. Uit de verschillende binnengekomen berichten valt op te maken, dat er in ieder geval meningsverschillen bestaan tussen George HABBASH en Wadih HADDAD en dat deze meningsverschillen in ieder geval pro-forma tot een breuk tussen HABBASH en HADDAD hebben geleid. Deze breuk zou dateren uit 1975, toen het politbureau van het P.F.L.P. in september besloot Wadih HADDAD van zijn functies (penningmeester en hoofd "Foreign Operations Committee") te ontheffen en HADDAD daarop besloot in Bagdad het "Revolutionary Popular Front for the Liberation of Palestine" (R.P.F.L.P.) op te richten. Een aantal aanhangers van HADDAD bleef echter sleutelposities binnen het P.F.L.P. bezetten; onder hen waren (en zijn) HADDAD's vrienden Tayssir QUBA' (hoofd "Foreign Relations Committee") en Bassam ABU SHARIF (P.F.L.P.-woordvoerder).

De indruk bestaat, dat het R.P.F.L.P. niet zozeer als een zelfstandige groepering moet worden gezien, doch veeleer als de afdeling Bagdad van het P.F.L.P. Enige omstandigheden, die voor deze stelling pleiten zijn:

- De kantoren van beide organisaties werken goed samen en gebruiken elkaars kantoorbehoeften;
- De leiding van het P.F.L.P. is volledig op de hoogte van de activiteiten van het R.P.F.L.P.

Opmerkelijk is het gegeven, dat tijdens een vergadering van het politbureau van het P.F.L.P. kort na de afloop van de Lufthansa-kaping na een brede discussie het kapen van vliegtuigen werd veroordeeld: De volgelingen van HADDAD stemden tegen deze uitspraak. Overigens veroordeelde de P.F.L.P.-top het gebruik van geweld buiten het conflictgebied niet.

Dezerzijds bestaat de indruk, dat het R.P.F.L.P. slechts is ontstaan om te voorkomen, dat de politieke top van het P.F.L.P. gecompromitteerd kon worden door de activiteiten van HADDAD: De activiteiten van HADDAD worden binnen het P.F.L.P. zeker niet principieel veroordeeld.

Mogelijk bestaat het verschil tussen HABBASH en HADDAD hierin, dat HABBASH het accent legt op de Palestijnse revolutie, terwijl HADDAD vooral oog heeft voor de wereldrevolutie.

II.3.3.

In de afgelopen periode kwam Wadih HADDAD in het nieuws doordat hij algemeen werd aangewezen als de verantwoordelijke man achter de door vier Palestijnen uitgevoerde Lufthansa-kaping (13 t/m 18.10.1977). Deze kapingsactie was duidelijk bedoeld om steun te verlenen aan de door de ontvoerders van II gestelde eisen; de door de kapers eveneens geëiste vrijlating van twee in Turkije gevangen zittende Palestijnen, lijkt niet meer te zijn dan een poging de kaping een Palestijns trekje te geven.

Op 13.10 kaapten vier op vervalste Perzische paspoorten reizende Palestijnen een DC-9 van de Lufthansa, nadat deze was vertrokken vanaf het vliegveld van Palma de Mallorca. (Naar later kon worden vastgesteld waren de Palestijnen vanuit Bagdad via Parijs naar Palma de Mallorca gekomen.) Na een zwerftocht door het Midden-Oosten arriveerde het gekaapte toestel op 17.10 op vliegveld van Mogadiscio, alwaar een West-Duitse commando-eenheid op 18.10 een einde maakte aan de kaping.

De leider van de kapers was geen nieuweling op het terroristische toneel. Medio april 1977 had hij reeds in Londen een ex-premier van

Noord-Jemen doodgeschoten. (Naar verluidt, liet Wadih HADDAD deze actie uitvoeren op verzoek van het hem welgezinde Noord-Jemen). Opmerkelijk is nog, dat na afloop van de kaping een P.F.L.P.-delegatie de Somalische ambassadeur in Bagdad bezocht om bij hem te protesteren tegen het feit, dat Somalië de West-Duitse bevrijdingsactie had toegestaan. (Deze Somalische toestemming is vooral daarom interessant, omdat Wadih HADDAD in 1976 nog over trainingsfaciliteiten in Somalië beschikte.)

De voor hem negatieve afloop van de Lufthansa-kaping zal ongetwijfeld leiden tot een wraakactie van de zijde van HADDAD. De door HADDAD in eerste instantie geplande wraakactie is niet uitgevoerd, doordat de plannen voor deze actie uitlekten en in het dagblad van de Italiaanse C.P. verschenen.

De door HADDAD beoogde wraakneming zou bestaan uit een tweetal acties. Eerst zou een T.W.A.-toestel na het vertrek vanaf het vliegveld van Rome in de lucht tot ontploffing worden gebracht en vervolgens zou een Lufthansa-toestel na het vertrek van het vliegveld van Bombay worden gekaapt en gedwongen worden naar Aden te vliegen, alwaar het na de landing zou worden opgeblazen.

II.4.

Het "Palestinian Liberation Front"

Het P.L.F. is nog steeds druk doende in West-Europa verblijvende ex-P.F.L.P./G.C.-leden te bewegen toe te treden tot deze groepering. Teneinde de aantrekkingskracht te verhogen zou de groep graag een spectaculaire actie willen uitvoeren. Dit is echter niet mogelijk gebleken, daar het daarvoor vereiste logistieke apparaat en de daarvoor benodigde valuta ontbreken. Om aan dit manco iets te doen, werd eind 1976 de Palestijn ^{II} naar Parijs gestuurd: Hij moest een support-netwerk opbouwen en fondsen verwerven.

Ingestelde onderzoeken leerden, dat ^{II} er in slaagde contacten te leggen met Arabieren in Frankrijk, Italië, Spanje en Zwitserland; voorts bleek, dat hij contacten onderhield met met het P.L.F. sympathiserende Spaanse hashish-gebruikers.

Tot de contacten, die II in Parijs had, behoorden II (die in januari 1977 in Parijs werd vermoord - naar alle waarschijnlijkheid door gematigde Arabieren) en II (die eertijds de maitresse was van wijlen II -, de in juni 1973 vermoorde leider van het P.F.L.P.-netwerk in West-Europa). Medio oktober 1977 bleek II bezig te zijn met de voorbereiding van een bankoverval in Zwitserland. Deze ontwikkeling leidde ertoe, dat diverse leden van de groep werden aangehouden: In Frankrijk drie Arabieren, in Italië II en een Spanjaard en in Nederland de Spanjaard II. De heren werden naar hun respectievelijke vaderlanden uitgewezen. Voordat hij werd aangehouden, zijn de gangen van II enige dagen nagegaan. Voorzover dezerzijds bekend werd heeft hij geen contacten gehad met personen, die een P.L.F.-binding zouden kunnen hebben. (Zijn contacten lagen meer in de drugsfeer.)

II.5.

Verwachting

Het door SADAT ontplooid vredesinitiatief heeft tot een scherpe polarisatie binnen de Arabische wereld geleid. Diverse radicale krachten hebben zich op een dusdanige manier opgesteld en geuit, dat gevreesd moet worden, dat een klimaat is geschapen, waarin terroristische gevoelens goed zullen gedijen. Zeker wanneer "Al Fatah"/B.S.O. besluit weer actief te gaan worden op terroristische gebied, zal de komende tijd een opleving te zien geven van door Palestijnen uitgevoerde terreurdaden. Voorts moet er rekening mee worden gehouden, dat Wadih HADDAD niet zal rusten voordat zijn behoorlijk beschadigde prestige weer is hersteld.

III.

Japans terrorisme

Op 27.9 werd een DC-8 van de "Japan Air Lines" (J.A.L.) gekaapt na het vertrek van Bombay. De kaping werd uitgevoerd door een vijftal terroristen; in het vliegtuig bevonden zich 155 passagiers. De kapers dirigerden het toestel naar het vliegveld van Dacca/Bangla Desh en stelden hun eisen: Vrijlating door Japan van een negental kameraden en betaling van een losgeld groot 6 miljoen U.S.-dollars. De Japanse autoriteiten gingen reeds spoedig door de knieën. Van de vrij te laten personen gaf een drietal mannen echter te kennen niet in aanmerking te willen komen voor vertrek naar Bangla Desh. Uiteindelijk werden 6 Japanners (4 leden van het "Japanese Red Army" en 2 criminelen) vrijgelaten. Na de uitwisseling van de 6 Japanners tegen een aantal gegijzelden vertrok het toestel van Dacca via Koeweit en Damascus naar Algiers, alwaar de kapers en de vrijgelatenen zich op 6.10 ter beschikking stelden van de Algerijnse autoriteiten.

Onder de kapers was I, één der deelnemers aan de bezetting van de Franse ambassade in Den Haag (september 1974). Hij was in 1975 in Zweden gearresteerd en daarna uitgeleverd aan Japan; zijn vrijlating werd afdwongen middels een actie in Kuala Lumpur (augustus 1975).

Onder de vrijgelatenen was II, die deelnam aan de acties in Den Haag en Kuala Lumpur. Hij was in oktober 1976 in Jordanië aangehouden en vervolgens uitgeleverd aan Japan.

Overigens zijn er diverse berichten waarin sprake is van het feit, dat het J.R.A. zich in de toekomst meer op het voeren van actie in Japan wil gaan toeleggen.

Mogelijk kan in deze ontwikkeling de verklaring liggen voor het feit, dat tijdens de J.A.L.-kaping niet de vrijlating is gevraagd van I (één der topfiguren binnen het J.R.A., die in juli 1977 in Zweden was gearresteerd en vervolgens uitgeleverd aan Japan). Kort voor de kaping bezocht zijn advocaat Beiroet: Er wordt rekening gehouden met de mogelijkheid, dat deze toen heeft laten weten, dat het geen aanbeveling zou verdienen bij een toekomstige actie de vrijlating van II te vragen, daar deze in Japans slechts een

korte vrijheidsstraf zou krijgen en - daar hij een goed organisator is - in Japan van veel nut voor toekomstige activiteiten van J.R.A. kan zijn.

IV. Palestijnse activiteiten in Nederland

IV.1. Activiteiten van II c.s.

IV.1.1. II besteedde in de afgelopen periode vrij veel tijd en energie aan het Nederland-Arabisch maandblad "Al Ittihad". De redactie wordt op dit moment gevormd door II en zijn concubine II, de in Utrecht wonende Marokkaan II, de leerling aan de School voor Journalistiek II, de Haagsche radicaal II en het Dordse echtpaar II. De redactie komt wekelijks bijeen en bespreekt dan de gereedgekomen artikelen.

De activiteiten, die II ontplooit ten behoeve van "Al Ittihad" - en waar zij geen geheim van maakt - hebben ertoe geleid, dat zij in conflict is gekomen met het Palestina Komitee, hetgeen ertoe heeft geleid dat zij uit het Palkom is getreden.

De laatste maanden is II tijdens de door geleide "Internationale Solidariteits Beweging" I.S.B.) belegde avonden her-en-der in Nederland diverse malen als spreker opgetreden. De indruk bestaat, dat het blad "Al Ittihad" wil uitbouwen tot de organisatie "Al Ittihad".

IV.1.2. Niet onvermeld mag blijven, dat II in het Utrechtse jongerencentrum "De Baas" is begonnen met de verkoop van radicale Arabische lectuur. De benodigde geschriften betreft hij van de "Librairie Arabe" in Parijs. (Omtrent de omzet en de aard van de kopers werd dezerzijds tot op heden nog niets vernomen.)

IV.1.3. De contacten tussen II en het Rood Verzets Front blijven onduidelijk. Medio november bezocht hij een activisten-bijeenkomst van het R.V.F.: Na afloop gingen II en II met II mee naar huis.

IV.1.4. De voornaamste Palestijnse contacten van II zijn (Groningen), II (Amsterdam), Avo (Landsmeer) en II (Rotterdam). Omtrent II en II is weinig bekend. Zij schijnen geregeld uit het buitenland afkomstige Arabieren te gast te hebben. Voorts heeft II zich laten kennen als een P.F.L.P.-sympathisant.

II en II behoren duidelijk tot de meer intelligente relaties van II. Zij onderhouden niet

alleen contacten met de kring rond II, maar ook met de bekende Iraakees II (een contact van de Iraakse II) en de in Nijmegen wonende Palestijn II (voorzover bekend een "Al Fatah"-sympathisant).

Een aantal andere contacten van beide heren is nog onbekend: Terzake zijn of worden onderzoeken ingesteld.

IV.2. Palestijnse bedrijvigheid in Landsmeer

In de verslagperiode is een onderzoek ingesteld naar een tweetal in Palestijnse handen zijnde bedrijven in Landsmeer, die handel drijven op het Midden-Oosten. Het gaat hierbij om de firma's "Oroba" en "East-West Trading Company". "Oroba" is op het ogenblik eigendom van de in Amsterdam wonende Palestijn I en II.

Tijdens het onderzoek zijn een aantal Arabische contacten van II boven water gekomen: Een nader onderzoek zal moeten uitwijzen of hier operationele mogelijkheden zijn. "East-West Trading Company" is eigendom van de in Oostzaan woonachtige Palestijn II, waarvan bekend is dat hij tot de relaties van II behoort. Voorts is gebleken, dat II contacten onderhoudt met een aantal Arabieren, die dezerzijds reeds waren opgevalen door hun contacten met II. Ook hier zal een nader onderzoek moeten uitwijzen of er operationele mogelijkheden zijn.

IV.3. In Nederland residerende P.F.L.P.-er

Vernomen werd, dat aan het P.F.L.P.-trainingskamp, dat in de afgelopen zomer in Lybië werd gehouden, is deelgenomen door een P.F.L.P.-functionaris uit Nederland. Betrokkene kon niet geïdentificeerd worden.

Dezerzijds bestaat geen enkel vermoeden wie betrokkene zou kunnen zijn. Voorzover bekend is niemand uit de kring rond II gedurende de zomermaanden in Lybië geweest.

V. Iraakse activiteiten

V.1. Algemeen

In de verslagperiode ontwikkelden de Iraakse inlichtingen-officieren (3e secretaris Iraakse ambassade) en II (station-manager van de Iraqi Airways-vestiging in Nederland) een scala aan activiteiten: Nieuwe contacten werden zichtbaar, bestaande contacten en activiteiten werden gecontinueerd en namen in een enkel geval hoogst interessante vormen aan. Op het propagandistische vlak wijdde zij met hulp van derden hun krachten aan het op poten zetten van een voor de in Nederland verblijvende Arabieren bestemd Iraaks periodiek. Naast inlichtingen-activiteiten hield II zich in de afgelopen tijd uiteraard bezig met de op handen zijnde uitbreiding en gewijzigde opzet van de Iraqi Airways vestiging.

Middels een algemene amnestie voor de Iraaks-Koerdische vluchtelingen ontwikkelde het Iraakse bewind een nieuw initiatief in de hoop het Koerdische verzet aldus te verzwakken.

V.2. De Iraakse ambassade

Ingrijpende mutaties op de Iraakse ambassade deden zich in de verslagperiode niet voor. Het door II en II vurig gewenste bericht van overplaatsing van ambassadeur II, dat volgens verwachting in de eerste maand van 1978 haar beslag zou moeten krijgen, kwam niet af: De verziekte sfeer zal voorshands wel blijven doorwoekeren. De aangekondigde overplaatsing naar Moskou van de diplomaat (attaché) II geschiedde in november.

In de positie van de Iraakse diplomaat II kwam meer duidelijkheid. Het wordt dezerzijds onwaarschijnlijk geacht, dat hij zich met inlichtingenactiviteiten bezig houdt. Ontbrekende aanwijzingen, zijn labiele (gezondheids)toestand en het zich stellen aan de zijde van ambassadeur SA'ADI, laten nauwelijks andere vooronderstellingen over.

V.3. Iraqi Airways in Nederland

a. De verhuizing van de Iraqi Airways vestiging op Schiphol naar het voormalige kantoor van Pakistan Airlines in de Leidsestraat 14 te Amsterdam staat voor de deur; als datum voor overgaan wordt 20.1.1978 genoemd.

b. De schaalvergroting van de vestiging impliceerde een personeelsuitbreiding: Enkele vrouwelijke krachten traden reeds in dienst.

In het licht van II inlichtingen-activiteiten worden de aspecten a. en b. bestudeerd, teneinde na te gaan of hierin mogelijkheden liggen voor contra-activiteiten.

In de verslagperiode is II benoemd tot "general-manager", waardoor de verwachtingen van de andere station-manager, II

in dit opzicht de grond ingeboord werden.

Voornoemde heeft tot op heden nauwelijks iets van zich laten zien: Medische behandelingen, waaronder operaties, beletten een normale werkprestatie. Uit hetgeen wel bekend werd, mag geconcludeerd worden dat II geen inlichtingen-man is.

Een onderzoek naar de "assistant-manager", de Tunesiër II, werd gestaakt toen van de zijde van de R.P.-Schiphol ons de mededeling bereikte, dat II verdacht werd van heroïne-smokkel, en dientengevolge onderwerp van politiebelaagstelling werd.

V.4.

II
Ten behoeve van zijn inlichtingen-activiteiten onderhield II ook in de afgelopen periode contacten met een aantal belangrijke informanten.

Voorts werd zijn contact met de Zuidmolukker II zichtbaar.

Tweemaal reisde hij naar Bagdad. De eerste keer voor "zaken", de tweede maal voor vakantie.

De volgende personen adstrueren II s inlichtingen-activiteiten.

V.4.1.

II
De Irakees

Ook in de onderhavige periode ontwikkelde II inlichtingen-activiteiten voor de Iraqi's. Activiteiten die, naar aangenomen mag worden, vooral betrekking hebben op de in Nederland verblijvende Iraaks-Koerdische vluchtelingen.

Regelmatig vonden ontmoetingen plaats tussen II en II, waaraan ook II bij tijd en wijle deelnam. Opmerkelijk was, dat sommige van deze ontmoetingen ten huize van II plaats vonden, en wel op dinsdagavonden, wanneer II wederhelft wegens schoolbezoek afwezig is.

Geconstateerd kon worden, dat voor zijn activiteiten betaald wordt. Dit geschiedt middels persoonlijke overdracht. Grootte en frequentie van de transacties is niet bekend.

De feitelijke inhoud der contacten werd ook nu niet duidelijk. Slechts eenmaal werd kennis genomen van een nogal cryptisch gesprek, waarin gewag werd gemaakt van distributie van pamfletten door II, waarbij II hem waarschuwde voorzichtig te zijn.

Eind december 1977 werd vernomen, dat II - in zijn functie van verantwoordelijke Ba'ath-man in Nederland - zich inzette om II in een betrekking op de Iraakse ambassade in Den Haag te plaatsen. Hiertoe zou hij de goedkeuring van de Ba'ath-partijleiding hebben. Aangezien ambassadeur II in deze dwars ligt, moet afgewacht worden hoe een en ander zal uitpakken.

Naar de bedoeling van deze plaatsing kan slechts gegist worden. Het is echter evident, dat II operationele mogelijkheden hierdoor beperkt zullen worden.

Met betrekking tot II zij voorts vermeld, dat sedert medio september 1977 geconstateerd kon worden, dat hij in contact staat met de bekende Palestijnen II en

Middels II wordt hem bekend hoe hij zich moet inschrijven aan een Nederlandse universiteit.

Het is ook via II, dat hij kennis maakt met II.

Met hem wil hij praten over Palestijnse aangelegenheden.

Beide Palestijnen II zelfs als getuige waren aanwezig bij II s huwelijk met II op

V.4.2.

De Egyptenaar

De mysterieuze Egyptenaar II eiste ook in de achter ons liggende periode onze aandacht op.

In de maanden oktober en november trachtte hij contact te leggen met II, echter zonder resultaat. Bekend werd toen, dat hij in het bezit was van zeer belangrijk materiaal en bij één gelegenheid meldde hij, dat hij in ons land was.

II weigerde immer te onthullen waar hij zich bevond met als argument dat hij steeds van plaats verwisselt.

Op 20.10.1977 zocht de secretaresse van de Iraakse ambassade, II, een vertrouweling van II, contact met de vestiging

Enige dagen hieraan voorafgaand had II getracht met II in contact te komen, bij welke gelegenheid duidelijk werd, dat het hier niet om een eerste contact ging: II was reeds eerder bij II thuis geweest. Het was tenslotte II, die II bereikte en hem mededeelde, dat een brief naar hem onderweg was. Hierop nodigde II uit. Tijdens de ontmoeting werd er gesproken over de noden van de Zuidmolukkers. II verzocht hulp voor de Zuidmolukse strijd en "middelen" om verder te kunnen gaan. II verklaarde à titre personnel te spreken en benadrukte dat het gesprek geen officieel karakter mocht krijgen. Na afloop van het gesprek vertrok II -- regelrecht naar de woning van II. Latere contacten tussen II en II werden niet geconstateerd. Op 22.9.1977 liet II aan II weten, dat II zo spoedig mogelijk een rapport over de Zuidmolukse zaak wenste te ontvangen. II verklaarde toen een uitgebreid rapport klaar voor verzending te hebben.

V.5.

De station-manager van Iraqi Airways, II

In de verslagperiode hield II zich naast zijn weinig tijd in beslag nemende station-manager werkzaamheden bezig met inlichtingen- en Ba'ath partij politieke activiteiten. In voorkomende gevallen vergezelde hij II naar diens ontmoetingen, sanctioneerde - indien nodig - II activiteiten en nam de beslissingen. Ook bracht hij een bezoek aan Bagdad in de tweede helft van november.

Wanneer op 16.11.1977 twee Iraakse ingezetenen, behorend tot de "tak-Moral" (een stad in Koerdistan), in Brussel arriveren om daar met functionarissen van de Iraakse ambassade besprekingen te voeren, en tijdens dit overleg de wenselijkheid naar voren komt, dat II aan de discussie deelneemt, zien we II vóór de eerste keer naar Brussel afreizen. Daarna volgen meerdere reizen naar de Belgische hoofdstad. Op 6.12.1977 werd II door de derde secretaris van de Iraakse ambassade te Brussel, II naar Brussel ontboden om op een bijeenkomst verslag uit te brengen van zijn activiteiten gedurende een lange periode.

De indruk begint te ontstaan, dat II
ondergeschikt is aan "Brussel".

V.6.

Het nieuwe Iraakse tijdschrift

In de verslagperiode is er wat meer duidelijkheid gekomen omtrent het op stapel staande Iraakse tijdschrift. De inhoud van het tijdschrift zal bestaan uit de meest uiteenlopende onderwerpen over Nederlandse en Arabische aangelegenheden.

Verwacht mag worden, dat zeker in de eerste nummers geen al te duidelijke propaganda voor de Iraakse Ba'ath ideologie gemaakt zal worden. Het eerste nummer staat op punt van verschijnen.

Aan de redactie van het tijdschrift hebben behalve II en II ook de Marokkaan II en de Palestijn II deel. Ter voorbereiding komen zij veelvuldig bijeen, doorgaans ten huize van II.

Met name II ligt uitstekend in de markt bij de Iraqui's. Tot hun volle tevredenheid verricht hij grote hoeveelheden vertaalwerk zowel voor de ambassadeur, als voor II. Uitlatingen van II doen vermoeden, dat II lid is geworden van de Iraakse Ba'ath-partij.

De kopij wordt door de Tunesiër II bewerkt. Het gereed gekomen materiaal wordt vervolgens naar de Iraakse ambassade in Brussel gestuurd, die de benodigde apparatuur heeft aangeschaft om het blad te kunnen drukken.

V.7.

Identificatie Iraakse I.O.'s

V.7.1.

Medio november 1977 wendde II, in zijn functie van station-manager van Iraqi Airways, zich tot de K.L.M. met het verzoek een free-tour ticket voor het traject Amsterdam - Bagdad aan II (n.g.o.), "Assistant director commercial" van Iraqi Airways, te verstrekken. Navraag leerde, dat II als zodanig in Bagdad niet bekend is. Desgevraagd berichtte II, dat betrokkene mogelijk identiek is aan II alias II.

Omtrent betrokkene werd echter niets meer vernomen.

V.7.2.

Op 19.10.1977 verstrekke de Nederlandse ambassade te

Bagdad een toeristisch visum (geldig voor 3 maanden)
aan de diplomaat II, beroep: "ambassador
Ministry of Foreign Affairs".

Desgevraagde deelde II mede betrokkene sedert 1972 te
kennen als een I.O.

II zou een assistent van II
het hoofd van de Iraakse inlichtingendienst, zijn. Van
II, Irak's tweede man, is betrokkene
een halfbroer.

Volgens de Nederlandse ambassadeur te Bagdad echter is
hier sprake van een broer, die van tijd tot tijd belast
wordt met speciale opdrachten.

De inreis van II werd niet geconstateerd.

VI. De Iraakse Koerden

VI.1. Internationaal

Uit een vanuit Amsterdam verzonden document gericht aan de in Canada verblijvende Koerd II kwam een nieuwe Koerdische organisatie naar voren: de "Kurdistani Democratic Federation in Iraq".

Gelet op het taalgebruik zouden we hier te maken kunnen hebben met een marxistisch-leninistische organisatie, die de "Kurdish Democratic Party" van II er van beschuldigt te bezwijken voor de Iraakse repressie. Voorts laat de federatie zich anti-Iran, anti-Sovjet-Unie en anti-imperialistisch uit.

Een bericht werd ontvangen, dat de bekende Koerden-leider II (Kurdistan National Union) een officiëel verzoek bij de Iraakse autoriteiten heeft ingediend, om weer naar Irak te mogen terugkeren.

VI.2. Nationaal

Begin december 1977 gaf het "Revolutionary Command Council" (Iraakse regering) een verklaring uit, waarin melding werd gemaakt van algehele amnestie voor alle Iraakse politieke vluchtelingen. Hiervan zijn echter uitgesloten zij die beschuldigd zijn of veroordeeld werden wegens spionage. Alleen zij die binnen twee maanden na afkondiging naar Irak zullen terugkeren, kunnen van het pardon profiteren.

Hoe de gehele groep Iraaks-Koerdische vluchtelingen in Nederland hierop zal reageren is nog onduidelijk. Een kleine groepering, behorend tot de "Association of Kurdistan Students Abroad" (Talabanisten), demonstreerde, is samenwerking met enkele Nederlanders, op 23.12.1977 op het Haagsche Binnenhof. Hiermee gaven zij uiting aan hun afkeer van het Iraakse regime.

Maandelijks ontmoetten II en II de journalist II (bekend).

Het tijdschrift, dat II, op instigatie van II en II, zou gaan mitgeven, laat op zich wachten. Onderhandelingen hierover zijn nog gaande, maar het is duidelijk dat de Irakezen prioriteit verlenen aan hun eigen tijdschrift.

II heeft een uitnodiging ontvangen voor een bezoek aan Irak.

VII. Het Frente Polisario

VII.1. De internationale situatie

VII.1.1. Inleiding

In de afgelopen tijd is het conflict rond de westelijke Sahara definitief uitgetild boven het niveau van een regionale volkerentwist. De bevrijdingsbeweging Polisario, die streeft naar de vestiging van een onafhankelijke Arabisch Saharaanse republiek in het gebied van de voormalige Spaanse Sahara, is er inmiddels in geslaagd, zij het niet zonder kleerscheuren, de internationale aandacht naar zich toe te trekken. In aanvulling op de in het vorige overzicht aangegeven internationale contacten is het thans mogelijk de lijnen wat duidelijker aan te geven.

VII.1.1.a. Relaties met Palestijnse verzetsbewegingen

Naast de reeds gemelde wapenleveranties aan het Polisario-front middels kanalen van de "New Black September Organization" is bij monde van II, tweede man van El Fatah en leider van de "Black September Organization", gewag gemaakt van de solidariteit van de P.L.O. met het Polisario-front. III verklaarde in december j.l., dat er tussen de P.L.O. en het front een samenwerking bestaat, waarvan het effect zich op korte termijn zal doen gelden.

VII.1.1.b. Relaties met Algerije

De rol van Algerije is in het conflict zeer duidelijk geworden bij de laatste gewapende confrontatie tussen Marokko en het Polisario-front en bij de Franse luchtaanvallen in het omstreden gebied.

Afgezien van de politieke verwickelingen dient in dit verband te worden gewezen op de voortdurend in belangrijkheid toenemende rol van Algerije op het terrein van het Palestijns terrorisme.

VII.1.1.c. Relaties met Afrikaanse bevrijdingsbewegingen

De aansluiting van het Polisario-front bij de gelederen van Palestijnse en Afrikaanse bevrijdingsbewegingen moge blijken uit de (in de persberichten) oprichting in Algerije van een "militant, progressief, afro-arabisch, anti-imperialistisch front". In een gezamenlijk communiqué wordt het in 1975 gesloten Tripartite-accord (Spanje-Marokko-Mauretanië) veroordeeld.

Naast het Polisario zijn in dit front terug te vinden: het Popular Front for the Liberation of Palestine (P.F.L.P.), het Democratic Front for the Liberation of Palestine (D.F.L.P.), Popular Front for the Liberation of Oman (P.F.L.O.), de Marokkaanse organisatie Ilal Amam, Swapo en het patriottisch front Zimbabwe (Rodesië).

VII.1.1.d. Cubaanse betrokkenheid

Zoals op andere plaatsen op het "Zwarte continent" is ook in het Westsaharaans conflict Cubaanse betrokkenheid vastgesteld.

Hoewel over de omvang van deze bemoeienis slechts een fragmentaris beeld bestaat, kan wel gemeld worden dat een aantal Polisario-leden op Cuba is getraind. Nadere gegevens hierover ontbreken nog.

VII.2. Het "Frente Polisario" in Nederland

VII.2.1. II

De bestudering van de bij II (Polisario-vertegenwoordiger in de Benelux) aangetroffen documenten heeft een redelijk duidelijk beeld te zien gegeven van de Polisario-contacten in Nederland. Namen en adressen werden aangetroffen van personen uit de journalistieke wereld, politieke partijen en vakorganisaties, sympatiebewegingen en in ons land verblijvende vreemdelingen (w.o. Marokkanen, Spanjaarden en Chilenen).

Nog in onderzoek is de vraag in hoeverre de Marokkaanse overheid in ons land actief is tegen in Nederland verblijvende Polisario-leden.

VII.2.2. Congres van Europese Polisario-comité's

In november vorig jaar werd te Santpoort een (besloten) tweedaags congres gehouden van Europese Polisario-comité's. Van Nederlandse zijde werd hieraan deelgenomen door II (tot voor kort secretaresse/tolk bij de Cubaanse ambassade te Den Haag), II (cineast en maker van een film over de Westelijke Sahara) en II (auteur). Aanwezig was voorts een zich II noemende Noordafrikaan. Deze is zeer waarschijnlijk identiek aan II, die in augustus 1977 de toegang tot Nederland werd geweigerd.

VII.2.3. Besprekingen tussen Polisario en P.v.d.A.

Op 21 december bezocht een uit 4 personen bestaande Polisario-delegatie ons land. Er werden besprekingen gevoerd met vertegenwoordigers van de P.v.d.A.

In een na afloop gehouden persconferentie werd door de P.v.d.A. critiek geuit op elke buitenlandse interventie in het conflict.

VIII. Marokkanen in Nederland

VIII.1. Situatie in Marokko

Sinds de algemene verkiezingen vorig jaar blijft het aan het binnenlandse politieke front in Marokko betrekkelijk rustig. Het lijkt er op dat de militaire en politieke ontwikkelingen met betrekking tot de Westelijke Sahara alle aandacht opeisen. Wel bereiken af en toe berichten de buitenwereld waarin melding wordt gemaakt van onvrede met de Marokkaanse acties in het conflictgebied bij sommige groepen legerofficieren.

VIII.2. Situatie in Nederland

Binnen de Marokkaanse gemeenschap in Nederland worden de gemoederen in versterkte mate verhit door het pro- of contrastandpunt t.a.v. koning HASSAN en zijn regiem. Nog steeds staan de Amicale-leden als HASSAN-sympathisanten alleen tegenover een aan invloed winnende groep opposanten, Marokkanen zowel als Nederlanders.

VIII.2.1. Oppositionele groeperingen

Sinds enige tijd is er sprake van de opleving van een ge-coördineerde anti-Amicales campagne.

Verantwoordelijk voor de acties, waarvan in de Marokkaanse gemeenschap een sterk polariserende werking uitgaat, zijn:

a. het Komitee Marokkaanse Arbeiders in Nederland (KMAN)

Vanuit de hoofdvestiging Amsterdam zijn in de afgelopen maanden pogingen ondernomen om in Rotterdam en Utrecht afdelingen op te richten. Tot nu toe is dat niet gelukt. Het op marxistisch-leninistische leest geschoeide comité onderhoudt contacten met in Frankrijk verblijvende Marokkaanse vertegenwoordigers van de groeperingen "23ste maart" en "En Avant". Deze kleine, in Marokko verboden groepen zijn in Frankrijk enigermate actief; van een aanhang in Nederland is weinig bekend.

Er zijn inmiddels tekenen die wijzen op een regelmatige samenwerking met leden van de Internationale Kommunisten-Bond (I.K.B.).

Waarschijnlijk is de KMAN-voorman II verantwoordelijk voor deze toenadering.

Een toenemend succes van het KMAN vormen de acties waarbij protestbrieven worden verstuurd naar gemeentebesturen en zaalverhuurders, zodra de Amicales een bijeenkomst willen beleggen.

Een dergelijke actie in Amsterdam had tot gevolg, dat op aandringen van B. en W. de Krasnapolski-directie de zaalverhuur aan de Amicales in-trok.

- b. de Stichtingen Begeleiding Buitenlandse Werknemers (S.B.B.W.'s). Na het verwijderen van Amicale-leden uit de Stichtingen worden tegenwoordig anti-Amicale avonden georganiseerd. Er zijn aanwijzingen die duiden op contacten tussen Stichting-leden met de U.N.F.P., één der grootste (verboden) Marokkaanse oppositionele partijen.

In dit verband wordt met name bedoeld op Stichtingen in Breda en Utrecht.

- c. plaatselijke anti-Amicales comité's

De meest actieve comité's zijn te vinden in Breda, Utrecht, Nijmegen en Twente. Ze zijn samengesteld uit leden van diverse politieke partijen en sympathiecomité's.

Op 14.10.1977 werd in Utrecht het Amicaleskantoor bezet door leden van het comité "Amicales weg uit Utrecht". In deze groep participeerden o.a. leden van het Anti-Fascisme Komitee Utrecht, de Muurkrant, het Rood Front Utrecht en de Internationale Kommunisten Bond. De bezetters maakten een groot deel van de administratie buit, aan de hand waarvan later een rapport werd gepubliceerd.

Er bestaan plannen bij de plaatselijke comité's om te komen tot een vorm van samenwerking bij het voeren van anti-Amicale acties.

VIII.2.2. Stichting Marokkaanse Migranten

Opvallend is dat I, de leider van de Stichting Marokkaanse Migranten te Amsterdam, zich sinds enige tijd aanzienlijk milder uitlaat over de Amicales dan hij gewend was te doen. Tussen beide groepen bestaat tegenwoordig zelfs enige vorm van communicatie. Wellicht vindt dit zijn oorzaak in het feit dat en zijn volgelingen beducht zijn voor de machtspolitiek en het steeds provocerder optreden van het KMAN.

I bediende zich onlangs van een positiever oordeel over het Marokkaanse regiem dan voorheen, maar hij durft nog niet naar zijn moederland terug te keren.

VIII.2.3. Amicales dossier

Bij drukkerij/uitgeverij ORDEMAN te Rotterdam verscheen onlangs:

De Lange Arm van Koning HASSAN-dossier Amicales.
De uitgave, waarin "de activiteiten van een Marokkaanse spionage-organisatie" worden uiteen gezet, was voor de Amicales aanleiding tegen de uitgever een proces aan te spannen.

VIII.2.4. Amicales

In de verslagperiode zijn de nieuwe afdelingsbesturen gekozen. De verkiezing van het hoofdbestuur vindt waarschijnlijk in januari 1978 plaats.

Het overgrote deel der door de Amicales in de afgelopen tijd ontplooidde activiteiten hield direct verband met de vele vormen van kritiek die er aan het adres van de vereniging zijn gericht.

Op 5.11.1977 organiseerde de afdeling Utrecht een demonstratieve tocht in de Domstad.

Aanleiding voor deze door + 300 Marokkanen bezochte manifestatie was de bezetting van het Amicale-kantoor en het, volgens de Amicales, slecht functioneren van de Stichtingen.

Na een periode van betrekkelijke rust heeft de Amicales zich actief tegen de opposanten gekeerd.

In Amsterdam en Utrecht werden KMAN en S.B.B.W.-avonden op luiddruchtige wijze verstoord.

De hardere opstelling valt te verklaren uit de "hardere klappen" die men van de tegenstanders krijgt toegediend. Zonder het toenemende agressieve optreden van de Amicales te willen goedkeuren, moet wel worden opgemerkt dat, met name van de zijde van het KMAN, sociaal-culturele evenementen die bedoeld zijn voor de gehele Marokkaanse gemeenschap, misbruikt worden voor het voeren van anti-Hassan en anti-Amicales getinte propaganda.

IX. Zuidmolukkers

IX.1.1. Inleiding

De ontwikkelingen binnen de Zuidmolukse gemeenschap werden in het onderhavige kwartaal in belangrijke mate bepaald door de voorzichtig op gang gekomen dialoog tussen de Zuidmolukkers en Indonesië.

Exponenten van deze ontwikkeling waren vooral de oriëntatierizen van I en II uit Bovensmilde naar Indonesië (en de Molukken) alsmede het bezoek aan Nederland van de Indonesische ex-ambassadeur De FRETES die bekend maakte, dat Indonesië niet onwettig stond tegenover een zekere vorm van autonomie voor de Molukken.

Hoewel de discussie over deze aangelegenheden nog niet is afgerond, is inmiddels wel naar voren gekomen, dat er zowel bij de Zuidmolukse leiding als onder de lagere niveaus een aanzienlijke dosis argwaan en scepsis heerst over zowel de reis van de twee "semi-intellectuelen" uit Bovensmilde als over de "zogenaamde" ouvertures van ex-ambassadeur De FRETES (Voor een uitvoerig overzicht over deze aangelegenheden moge worden verwezen naar hoofdstuk IX.7.a.).

De op gang gekomen dialoog ontstond in een periode waarin net een herbezinning en heroriëntatie had plaatsgevonden. Met de massale wapenzoekacties na afloop van de procesvoering tegen de Zuidmolukse terroristen werd de Molukse gemeenschap andermaal geconfronteerd met een krachtig optreden van de Nederlandse overheid. De periode die toen volgde bleek een bijzonder rustige te zijn en hield in feite aan tot begin/medio november toen opeens een vergaderwoede losbarstte. Zowel op het leidinggevend niveau (de Badan Persatuan) als in de lagere echelons werden vergaderingen belegd, zowel in- als extern met bijvoorbeeld de Zuidmoluks-Nederlandse Gesprekscommissie, het Landelijk Actiecomité, de Stichting "Door De Eeuwen Trouw" en politieke partijen als de P.S.P., D'66 etc. Het leek alsof de Zuidmolukkers plotseling weer uit hun schulp waren gekropen!

Medio november kwam vervolgens het hoofdbestuur van de Badan Persatuan met een persconferentie waarbij zij niet alleen de Commissie KÖBBEN fel becritiseerde maar ook bij de Nederlandse regering aandrang op een duidelijke stellingname inzake de erkenning van het recht op zelfbeschikking (dus niet: erkenning van de R.M.S.). Na deze openbaarmaking van de standpunten van de Badan Persatuan volgde vrij spoedig het bezoek van De FRETES aan Nederland.

Verder werd in het afgelopen kwartaal de aandacht getrokken door een aantal incidentele aangelegenheden zoals de contacten van I (hoofdbestuurslid van de Zuidmolukse jongerenorganisatie belast met de voorlichting) en de Iraakse II, als derde secretaris verbonden aan de Iraakse ambassade h.t.l. I.

Ook de komst naar Nederland van de Indonesië. ^{II}
(van Molukse origine) hield vanaf medio december 1977 de ge-
moederen van de Zuidmolukkers bezig.

Op crimineel terrein werden door de politie aanzienlijke successen geboekt. In de maanden november en december vonden talrijke arrestaties en huiszoekingen op grond van de Vuurwapenwet plaats. Niet alleen bij deze acties van de overheid maar ook bij de executieve handelingen die verband hielden met de nasleep van de terreuracties van 23 mei was opmerkelijk, dat dit optreden van de overheid door de Zuidmolukkers tamelijk gelaten werd ondergaan. In het verleden leidde een ingrijpen van de plaatselijke - dan wel landelijke-overheid tot onmiddellijke protesten en soms gewelddadige repercussies; deze zijn in de bovenaangehaalde aangelegenheden nagenoeg achterwege gebleven.

Wanneer aan het eind van 1977 voor de Zuidmolukkers de balans wordt opgemaakt ziet deze er qua ervaringen in het afgelopen jaar weinig positief uit.

De terreuracties van mei/juni 1977 hebben zes slachtoffers aan Molukse zijde geëist. Enig politiek resultaat werd als gevolg van deze acties niet geboekt.

De Commissie KÖBBEN, indirect resultaat van de terreuracties van december 1975 maar ook indirect één der aanleidingen van de terreuracties van mei/juni 1977 heeft per ultimo december 1977 nog nauwelijks concrete resultaten afgeworpen. De felle critiek van de Zuidmolukse jongeren werd zelfs overgenomen door de Badan Persatuan.

Mocht ook zich minder positief over het functioneren van de Cie KÖBBEN uitspreken en met deze mogelijkheid zou in de toekomst zeer wel rekening moeten worden gehouden, dan lijkt de Commissie geen lang leven meer beschoren.

Gematigde Zuidmolukkers, die na de bezinningsperiode getracht hebben juist de minder politiek geëngageerde Zuidmolukse jongeren te betrekken bij discussies over een stuk toekomstvisie hebben geconstateerd dat de grote groep jonge Zuidmolukkers nauwelijks enig referentiekader bezit ten aanzien van wat zich rond 1950 heeft afgespeeld met betrekking tot de R.M.S. Maar vooral werd duidelijk, dat deze knapen qua kennis en intelligentie geen aansluiting hebben met de semi-intellectuele politieke bovenlaag. Juist uit deze groep kwamen begin september in Assen de ernstige ongeregeldeheden voort. Het betreft hier een categorie die maatschappelijk gezien weinig toekomst heeft en zich sociaal-cultureel ook sterk geïsoleerd voelt en opstelt. Gesteld zou kunnen worden, dat

de meer dan 100 werkloze Zuidmolukkers onder de 25 jaar die alleen al in Assen wonen, een belangrijk potentieel vormen waarbinnen een stuk maatschappelijke "verloedering" gemakkelijk kan worden omgezet in frustraties die niet zozeer de R.M.S. als "heilig" doel zien dan wel als middel om aan hun ongenoegen uiting te geven. Hoewel de beëindiging van de terreuractie op 11 juni 1977 zeker afschrikwekkend heeft gewerkt en ongetwijfeld zal meespelen in de afwegingen bij een nieuwe terreuractie moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid, dat een klein aantal "desperado's" de consequenties van een nieuwe gewelddadige beëindiging zal accepteren.

IX.2.

De Zuidmolukse eenheidsbeweging, de Badan Persatuan

Tijdens het jaarlijkse congres van de Badan Persatuan, gehouden in augustus 1977 te Assen, werd toegezegd dat nog voor het einde van het afgelopen jaar de verkiezing van een nieuw hoofdbestuur zou plaatsvinden.

Voornameijk door inactiviteit van het huidige hoofdbestuur en uit gebrek aan nieuw kader om de vacerende functies te vervullen heeft deze verkiezing nog niet plaatsgevonden. Toch heeft de Badan Persatuan in het afgelopen kwartaal duidelijk van haar bestaan blijk gegeven en wel op 24 november 1977, toen zij tijdens een persconferentie te Den Haag de volgende verzoeken aan de Nederlandse regering kenbaar maakte:

- "a. de aan de Commissie KÖBBEN gegeven opdracht te herformuleren in zodanige zin, dat de Commissie enerzijds geen ruimte krijgt zich op afgeleide terreinen te begeven en anderzijds ruimte voor haar wordt gelaten voor het bevorderen van en adviseren over bedoelde kernproblematiek; daarbij ware tot uitdrukking te brengen dat bedoelde politieke idealen gebaseerd zijn op het zelfbeschikkingsrecht;
- b. de onopgeloste internationaal-politieke problematiek van het internationaalrechtelijke gegarandeerde zelfbeschikkingsrecht van het volk der Zuidmolukken ter kennis en behandeling van geëigende internationale forums langs geëigende diplomatieke en politieke kanalen te brengen; in dit kader de destijds door de Zuidmolukse politieke leiding bij de regering BIESHEUVEL bepleite dialoog te bevorderen;
- c. iedere vorm van hulpverlening, welke mede bijdraagt tot de versterking en het voortbestaan van de Indonesische dictatuur met de ernstige gevolgen van dien voor de volkeren van Atjeh, Papua, Oost-Timor en Zuidmolukken die terecht ijveren voor onafhankelijkheid ten opzichte van Indonesië, achterwege te laten;
- d. de Zuidmolukse politieke leiding zoveel mogelijk faciliteiten (ook financiële) te verstrekken, om op legale en verantwoordelijke wijze voor het door Indonesië onderdrukte Zuidmolukse zelfbeschikkingsrecht op te komen;

- e. de vraag aangaande het al dan niet gerechtvaardigd zijn van de Zuidmolukse vrijheidsstrijd aan een door haar in overleg met de Zuidmolukse politieke leiding in te stellen commissie van internationaal deskundigen voor te leggen;
- f. een Staatssecretaris voor Zuidmolukse zaken onder de politieke verantwoordelijkheid van de Minister-President te benoemen."

Belangrijkste kernpunt is de passage over het functioneren van de Cie KÖBBEN. Zoals reeds in het voorgaande kwartaal-overzicht naar vorengebracht, heeft de Badan Persatuan bezwaar tegen het feit, dat de Cie KÖBBEN zich bezighoudt met een aantal zaken die liggen op het terrein van het Inspraakorgaan. (Dit Inspraakorgaan - vertegenwoordigd door 18 Zuidmolukkers uit alle geledingen van de Zuidmolukse samenleving - onderhandelt met het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk over een diversiteit van maatschappelijke, sociale, en culturele aangelegenheden).

De Badan Persatuan heeft een veel grotere affiniteit met het Inspraakorgaan. II hoofdbestuurslid van de Badan Persatuan is tevens voorzitter van het Inspraakorgaan, en het waren II en de heer II - politiek adviseur van de Badan Persatuan - die het initiatief tot de persconferentie van 24 november hadden genomen.

II, die mede om persoonlijke redenen niet ongaarne becritiseert, heeft zijn fiat gegeven aan de voorstellen van II en II.

Ter gelegenheid van de herdenking van de soevereiniteits-overdracht van Nederlands Indië, op 27 december 1949 aan de Verenigde Staten van Indonesië heeft II in een telegram aan de Nederlandse regering nogmaals aangedrongen op de benoeming van een Staatssecretaris voor Molukse zaken.

Ten aanzien van de activiteiten die uitgaan van de Badan Persatuan kan overigens gesteld worden, dat het drietal, II en II het leeuwendeel daarvan op zich nam.

De overige hoofdbestuursleden beperken zich op vergaderingen tot een tamelijk passieve rol.

Behalve het hierboven aangehaalde heeft de Badan Persatuan als organisatie in het laatste kwartaal geen activiteiten ontplooid die de aandacht hebben getrokken.

IX.3. Het "kabinet" van II - "regeringsbeleid"

Van enig beleid van het "kabinet" is ook in het onderhavige kwartaal geen sprake geweest. Net als binnen de Badan Persatuan, waar slechts enkelen over bepaalde situaties hun mening geven,

worden de standpunten van het "kabinet" bepaald door ^{II}. Het feit, dat een aantal nieuwe "ministers" zijn toegetreden heeft daarin geen enkele verandering gebracht. Door ^{II} is nauwelijks aandacht geschonken aan de geïsoleerdheid van de Noordelijke bolwerken.

Na zijn weinig succesvolle bezoek aan Amerika heeft ook hij zich enige tijd tamelijk "rustig" opgesteld en werd pas medio november weer actief, toen de Indonesische ex-ambassadeur De FRETES in Nederland arriveerde. Ten aanzien van ^{II} rol in deze aangelegenheid moge worden verwezen naar Hoofdstuk IX.7. Op 15 december 1977 werd met betrekking tot de dialoog met Indonesië door ^{II} een regeringspublicatie uitgegeven die de volgende inhoud had:

1. Het vrijheidsstreven van het Zuidmolukse volk is niet het streven naar autonomie. Diverse berichten als zouden wij, R.M.S.-regering met autonomie tevreden zijn, zijn valse berichten. Wij hebben de Republiek der Zuidmolukken geproclameerd die vrij en onafhankelijk is en in die richting is ons streven, een onafhankelijk land. Slechts een R.M.S. die vrij en onafhankelijk is, bereid tot samenwerking met buurlanden en te komen tot een verband van landen zoals wij dat op het Europese vasteland kennen.
2. Indonesië en Nederland ijveren zich om ons volk in Nederland, vooral onze jongeren, te verleiden om Indonesië en de Zuidmolukken te bezoeken met de bedoeling, dat zij hun idealen prijsgeven. Wij, leiders van de R.M.S. hebben het recht niet om onze mensen deze bezoeken, waarmee Indonesië hen lokt, te verbieden. Maar wij weten en vertrouwen, dat het overgrote deel van ons volk niet zomaar te verleiden is. Derhalve zijn wij inderdaad van mening, dat het ook nodig is onze broeders erop te wijzen heel voorzichtig te zijn. Want wie aan die verleiding van Indonesië toegeeft en zelf niet sterk is, is gemakkelijk te beïnvloeden door de gladde propaganda. Op de rondreis door Indonesië zullen zij slechts het goede te zien krijgen en niet het slechte. Wees daarom voorzichtig met dit gebaar van Indonesië.
3. Het is een feit, dat de berichten, dat de Kepala Negara ^{II} ook naar Indonesië zou vertrekken, ongegrond zijn.

De Kepala Negara zal er niet heengaan en is niet bereid om zo maar Indonesië en de Molukken te bezoeken.

Een dergelijke reis dient in het belang te zijn van ons vrijheidsstreven."

Deze "regeringspublicatie" kwam kort na een hevige discussie rond de visumaanvraag van II ten behoeve van een eigen bezoek aan Indonesië.

II had daarbij echter enkele voorwaarden gesteld; onder andere dat hem volledige bewegingsvrijheid moest worden gegeven; dat hij de politieke "R.M.S.-gevangenen" zou mogen bezoeken en dat zijn eigen veiligheid gegarandeerd zou moeten zijn. Toen de Indonesische ambassade daarop liet weten dat aan deze voorwaarden in geen geval tegemoet kon worden gekomen, heeft II van zijn reis naar Indonesië afgezien.

II

IX.4. De Zuidmolukse jongerenorganisatie - Pemuda Masjarakat

Wederom heeft Pemuda Masjarakat in de voorbije periode geen enkele activiteit ondernomen. Wel heeft II, hoofdbestuurslid en belast met de voorlichting, de aandacht getrokken en wel door zijn contacten met de Iraakse ambassade. Chronologisch weergegeven heeft zich het volgende afgespeeld.

Na de terreuracties van mei/juni 1977 stond II een interview toe aan de journalist II van het blad Al-Watan al Arabi.

Opmerkelijk was dat II, die gold als een gematigd Zuidmolukker en fervent aanhanger van de eveneens gematigde politiek van II, in het interview blijk gaf van een harde opstelling.

Door II onder andere gevraagd naar de noodzaak van een hardere opstelling en acties van de Zuidmolukkers, gaf II als antwoord, dat dit gelegen is in het feit, dat de Nederlanders niets om de toekomst van de Zuidmolukkers geven.

Eind september werd vernomen dat Bagdad uitgebreide rapportage over de Zuidmolukse zaak wenste te ontvangen. Met deze rapportage werd belast Jon II.

Na terugkeer van een kort bezoek aan Bagdad nam II eind oktober contact op met II waarna deze op 27 oktober 1977 de woning van II bezocht. Later werd bekend, dat II de Irakees om steun voor hun strijd en om "some means om door te kunnen gaan" had verzocht.

In hoeverre van Iraakse zijde zal worden ingegaan op het verzoek van II valt nog niet te overzien. Wel is opvallend, dat het initiatief tot deze contacten is uitgegaan van de Irakezen.

Bij de afsluiting van dit overzicht was nog niet geconstateerd dat er opnieuw contact heeft plaatsgevonden.

In eerste instantie werd aangenomen, dat het hier om een individuele actie van II ging. Later bleek uit de bewegingen van II, dat deze II van zijn activiteiten in kennis had gesteld.

Zoals bekend is II tegenstander van pogingen om in het buitenland de R.M.S.-problematiek aanhangig te maken. Onder druk van het succes van zijn opposant, "generaal" II onderneemt hij bij tijd en wijle een poging, zoals zijn recent bezoek aan Amerika. Tot heden waren al zijn pogingen in deze richting echter niet succesvol. Niet uitgesloten wordt geacht, dat hij zijn "vertrouwing" II gemachtigd heeft het "pad voor hem te effenen" waarna hij, indien II zijn contacten weet uit te bouwen en te concretiseren, zelf met de eer zou kunnen gaan strijken.

IX.5.

De Susuna Pusat Pemuda - R.M.S.

Aan het einde van het derde kwartaal 1977 kwam reeds naar voren dat de S.P.P.-R.M.S. minder succesvol zou gaan functioneren dan zich aanvankelijk liet aanzien. Hoewel er ook in het laatste kwartaal nog enige initiatieven werden ontplooid die op samenbundeling van de diverse kleinere groeperingen gericht waren kon de eenheidsgedachte niet worden gerealiseerd. Een zeer belangrijke oorzaak van het niet van de grond komen van de S.P.P.-R.M.S. is het niveau-verschil tussen de leiders

en de achterban. Het merendeel der Zuidmolukse jongeren schiet qua kennis en intelligentie tekort om deel te kunnen nemen aan gespreksbijeenkomsten, georganiseerd door de S.P.P.

IX.6.

Activiteiten van "generaal" II

Over de activiteiten van "generaal" II zijn in het onderhavige kwartaal geen nieuwe relevante gegevens naar voren gekomen.

De betrekkingen met Benin blijven gecontinueerd. Van pogingen gericht op het aanknopen van contacten met andere Afrikaanse landen is niets gebleken.

Met betrekking tot het bezoek van de Indonesische ex-ambassadeur De FRETES aan Nederland heeft de II regering een duidelijk negatieve houding ingenomen. Van die zijde werd gesteld, dat ieder gesprek over autonomie van de Zuidmolukkers, gehouden aan bepaalde restricties, zinloos is aangezien daarmee de proclamatie van 25 april 1950 ontkend zou worden.

IX.7.

Dialogo Zuidmolukkers - Indonesië

Medio november 1977 ontstonden binnen de Zuidmolukse gemeenschap intensieve discussies over een tweetal aangelegenheden die de exponenten vormen van de op gang gekomen dialoog tussen de Zuidmolukkers en Indonesië. Deze aangelegenheden, die in de pers grote aandacht kregen betroffen:

- a. het bezoek aan Nederland van de Indonesische ex-ambassadeur De FRETES en
- b. de oriëntatiereis naar Indonesië (incl. de Molukken) van II en II uit Bovensmilde.

ad. a. Medio november arriveerde De FRETES in Nederland. Deze diplomaat, die een lange carrière achter de rug heeft, is weliswaar van Molukse origine maar heeft zich altijd ingezet voor de eenheidsstaat en de bestrijding van minderheidsgroeperingen. In Nederland zocht De FRETES contact met diverse vooraanstaande personen uit de Zuidmolukse samenleving waarbij het onderwerp "Autonomie voor de Molukken" centraal stond.

De FRETES heeft naar voren gebracht, dat de Indonesische regering niet afwijzend staat tegenover een zekere vorm van autonomie voor de Molukken.

Aangenomen wordt, dat De FRETES niets anders bedoelt dan de autonomie die bijvoorbeeld op Sumatra en Borneo aanwezig is, alwaar de

gouverneurs een zekere vorm van economische verantwoordelijkheid hebben, doch politiek gezien volledig ondergeschikt zijn aan "Djakarta".

heeft hierover uitgelaten, dat in eerste instantie gestreefd dient te worden naar een herstel van de federatieve staatsstructuur van de Indonesische republiek, waarbinnen de Molukken, in een volgende fase, een autonome positie moeten gaan innemen.

- II refereert hierbij naar alle waarschijnlijkheid aan de R.T.C.-overeenkomst van 27 december 1949, toen bepaald werd, dat de Republiek Indonesië gevormd zou gaan worden door een federatie van 16 deelstaten.

- Later gaf II aan, dat hem een structuur voor de Molukken voor ogen stond zoals Nederland binnen E.E.G.-verband.

Gesteld kan worden, dat, hoewel er een levendige discussie op gang is gekomen en een dialoog tussen de Zuidmolukkers en de Indonesische autoriteiten een positieve indruk wekken, de wederzijdse interpretatie van het begrip autonomie zozeer uiteenligt, dat op korte termijn zeker geen positieve resultaten verwacht mogen/kunnen worden.

- ad. b. De grote publiciteit rond de zogenaamde "oriëntatierizen" van Zuidmolukkers uit diverse geledingen van de Molukse samenleving hebben eveneens de indruk gewekt, dat er een ontwikkeling gaande is, die een duidelijke stp in de goede richting inhoudt. Reeds voor het vertrek van II en II, beide "vooraanstaande" jongeren uit Bovensmilde, naar Indonesië werd er bij de achterban in het Noorden echter al kritiek beluisterd op deze reis. Naar de mening van meerdere Zuidmolukkers zouden SOLISA en THENU zich "laten inpakken" door de Indonesische autoriteiten en zou hen zeker geen objectieve inkijk in de problematiek worden gegeven. Op 21 november 1977 vertrokken II er II, vergezeld van enige journalisten van de Gemeenschappelijke Persdienst naar Indonesië alwaar zij contacten legden met Indonesische en Molukse autoriteiten.

Duidelijk werd, dat in discussies over het vraagstuk van de autonomie en de R.M.S.-strijd in Nederland een groot verschil van mening bestaat over elkaars opvattingen en dat de Molukkers op Ambon weinig begrip kunnen opbrengen voor het in Nederland levende ideaal van de vrije R.M.S.

Na hun terugkeer in Nederland hebben II en II zich in tamelijk vage bewoordingen over hun reis uitgelaten. Hoewel zij tijdens een persconferentie op Schiphol hebben verklaard, dat er overeenstemming gevonden moet worden tussen de standpunten van de Ambonezen in Indonesië en de in Nederland woonachtige Molukkers zijn zij over de eventuele concessies die dan gedaan zouden moeten worden, bijzonder terughoudend gebleven.

Aannemelijk lijkt dat, gelet op de uitspraken van II, hoofdbestuurslid van de Badan Persatuan, maar ook van II, die beiden de reis van betrokkenen als "indoctrinatiereis" aanmerken, II en II, teneinde zich niet tegenover hun eigen, toch al critische achterban, te compromiteren ook in de toekomst terughoudend zullen blijven opstellen.

Tegenover derden hebben II en II reeds laten blijken, dat zij enigszins bevreesd zijn voor de groeiende kritiek op hun activiteiten.

Dat deze op korte dan wel middellange termijn veel effect zullen sorteren wordt niet verwacht.

IX.8.

De Zuidmolukse Ondergrondse Linkse Jongerenbeweging (Z.O.L.J.)

Eind oktober 1977 werd op het ministerie van Justitie een brief ontvangen - gericht aan de Nederlandse regering en afkomstig van de Z.O.L.J.

In het schrijven verklaarde de Z.O.L.J. zich één met de "18 oktoberbeweging", vroeg een normale behandeling van de R.A.F.-terrorist II en eiste geconcentreerde huisvesting van de Zuidmolukse terroristen in gevangenissen in het noorden van het land.

Over het bestaan van een "18 oktoberbeweging" ontbreekt ieder gegeven. Aangenomen wordt, dat hierbij gerefereerd wordt aan activiteiten rond de gebeurtenissen in Duitsland op die datum.

Het Z.O.L.J. bracht aan het slot van haar schrijven een ultimatum naar voren. Gedreigd werd met harde acties wanneer de Nederlandse regering per ultimo december 1977 niet zou zijn ingegaan op de eisen van de Z.O.L.J.

Eind november 1977 werd eenzelfde schrijven bezorgd bij de N.O.S. in Hilversum.

Tot heden konden de "leiders", zo er al sprake is van meerdere personen, niet worden geïdentificeerd. Gelet op de ervaring, dat een organisatie/beweging van enige omvang onmiddellijk in brede Zuidmolukse kring bekendheid verwerft, wordt ten aanzien van de Z.O.L.J. aangenomen, dat deze groepering zeer klein is.

Hoewel er indicaties voor de herkomst aanwezig zijn, konden deze tot heden niet worden geconcretiseerd.

IX.9.

De Zuidmolukse Werkgroep Elst.

Op initiatief en onder leiding van enkele Zuidmolukkers uit Elst heeft een werkgroep van 13 Zuidmolukkers uit deze gemeente begin 1977 een oriëntatiereis naar de Molukken gemaakt. Het doel van deze reis was de mogelijkheden te onderzoeken om een aantal projecten voor de ontwikkeling van de Molukken met gelden van ontwikkelingshulp te financieren. Voor de reis heeft de werkgroep besprekingen gevoerd met de Indonesische ambassadeur, de heer SUTOPO YUWONO, die zich zeer positief opstelde tegenover dit initiatief. Hij stelde wel als voorwaarde, dat de reis geen politiek karakter mocht hebben.

Activiteiten na terugkeer in Nederland hadden voornamelijk tot doel fondsen voor diverse projecten te verkrijgen, hetgeen resulteerde in toezeggingen daarna van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Begin 1978 zouden leden van de werkgroep met functionarissen van het Ministerie opnieuw naar Indonesië reizen voor nader overleg met de autoriteiten aldaar.

Een van de initiatiefnemers van de werkgroep is tijdens zijn verblijf op de Molukken overtuigd geraakt van de aanwezigheid van een actief verzet en heeft over deze bevindingen verslag gedaan aan II. Gevolg hiervan was, dat twee leden van de werkgroep eind juli 1977 naar Amerika reisden om bij een sub-commissie van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden, die zich met de kwestie van de mensenrechten bezighoudt, het intolerabele optreden van Indonesië op de Molukken aan de kaak te stellen.

Het bezoek aan Amerika heeft echter niet aan de verwachtingen voldaan, aangezien de sub-commissie de Zuidmolukkers niet heeft ontvangen.

Eind september 1977 voerde de werkgroep opnieuw overleg met de Indonesische ambassadeur. Tijdens deze besprekingen heeft deze laten doorschemeren dat hij op de hoogte is van de nevenactiviteiten van de werkgroep.

Na intern beraad van de werkgroep volgde medio november opnieuw overleg met de Indonesische ambassadeur. Deze bespreking verliep negatief, weshalve de activiteiten van de - inmiddels - verdeelde werkgroep vrijwel tot stilstand zijn gekomen.

X.10.

Op 8 november 1977 vervoegde zich bij de grensovergang Bergh-Autoweg, de Zuidmolukker II, voorzien van een Indonesisch paspoort. II verzocht toestemming toegelaten te worden in Nederland. II, die niet over een inreisvisum beschikte, gaf als motief op dat hij in Nederland politiek asiel wilde vragen.

Volgens een door II afgelegde verklaring tegenover een ambtenaar van het Ministerie van Justitie/Directie Vreemdelingenzaken, zou hij onder Dr. SOUMOKIL hebben gevochten voor de R.M.S. Tijdens deze verzetsactiviteiten werd hij door de Indonesische strijdkrachten gearresteerd (1966: drie maanden gevangenschap plus één jaar meldingsplicht).

II werd in 1975 opnieuw door de Indonesische autoriteiten gearresteerd. Tot 2 juni 1977 kreeg hij meldingsplicht. Op 12 mei onttrok hij zich aan deze verplichting en via vele omzwervingen en met behulp van relaties, die voor de nodige reisbescheiden hebben gezorgd (Indonesisch paspoort, retourticket Djakarta-Frankfurt) wist hij op 18 oktober 1977 West-Duitsland te bereiken.

Op 19 oktober 1977 heeft II op het Nederlands consulaat in Düsseldorf getracht een inreisvisum te krijgen voor Nederland, hetgeen werd geweigerd.

Later is gebleken, dat II, met behulp van meerdere in Nederland woonachtige Zuidmolukkers toch illegaal Nederland is binnengekomen en zich schuilhoudt op diverse adressen. Hij heeft in december contact gelegd met Zuidmolukkers die afkomstig zijn uit Ceram.

- Op 17 december 1977 heeft hij voor het eerst een onderhoud gehad met II die heeft uitgelaten dat hij zich sterk zou maken voor de asiel-aanvraag van II. Ook een medewerker van het Ministerie van C.R.M. zou pogingen ondernemen teneinde ten behoeve van II een permanent verblijf in Nederland te bewerkstelligen. Voor de rechtsbijstand is de hulp van de bekende advocaat II ingeroepen.

- De activiteiten van II hebben in de Zuidmolukse gemeenschap tot verschillende reacties geleid. In kringen rond II heerst de mening, dat de aanwezigheid van II in Nederland en zijn activiteiten ten behoeve van het Zuidmoluks verzet voorlopig niet bekend mogen worden.

8.2.1978